

United Nations
Nations UniesInternational Criminal Tribunal
for the former Yugoslavia
Tribunal Pénal International
pour l'ex-Yougoslavie

“OPERACIJA OLUJA” (IT-06-90)

GOTOVINA i MARKAČ

Tužitelj protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača

ANTE GOTOVINA		Oslobođen optužbi
	<p>Zapovjednik Zbornog područja Split Hrvatske vojske (HV) od 9. listopada 1992. do ožujka 1996. Bio je vrhovni operativni zapovjednik južnog dijela područja Krajina tijekom vojne ofenzive poznate pod imenom operacije “Oluja”.</p> <p>- Oslobođen optužbi</p>	

IVAN ČERMAK		Oslobođen optužbi
	<p>Pomoćnik ministra obrane u hrvatskoj Vladi od 1991. do 1993.; od 5. kolovoza 1995., zapovjednik Zbornog mjesta Knin koje je obuhvaćalo općine Civljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Knin, Nadvoda i Orlić; imao je čin general pukovnika.</p> <p>- Oslobođen optužbi</p>	

MLADEN MARKAČ		Oslobođen optužbi
	<p>Zapovjednik Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske od 18. veljače 1994. - u tom svojstvu imao je potpune ovlasti i odgovornost za rad i funkcioniranje Specijalne policije; pomoćnik ministra unutarnjih poslova; nakon operacije “Oluja”, imao je čin general pukovnika.</p> <p>- Oslobođen optužbi</p>	

ANTE GOTOVINA	
Datum rođenja	12. listopada 1955. na otoku Pašmanu, općina Zadar, Republika Hrvatska
Optužnica	Prvobitna: 8. lipnja 2001., objelodanjena 26. srpnja 2001.; Izmijenjena optužnica: 24. veljače 2004., objelodanjena 8. ožujka 2004.; spojena optužnica: 14. srpnja 2006.; skraćena optužnica: 21. veljače 2007.; izmijenjena spojena optužnica: 12. ožujak 2008.
Datum uhićenja	7. prosinca 2005., u Španjolskoj
Prebačen na MKSJ	10. prosinca 2005.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	12. prosinca 2005., očitovao se po svim optužbama da nije kriv; 5. prosinca 2006. očitovao se da nije kriv
Presuda Raspravnog vijeća	15. travnja 2011. osuđen na 24 godine zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	16. studenog 2012. oslobođen optužbi

IVAN ČERMAK	
Datum rođenja	19. prosinca 1949. u općini Zagreb, Hrvatska
Optužnica	Prvobitna: 24. veljače 2004., objelodanjena 8. ožujka 2004.; izmijenjena optužnica: 14. prosinca 2005; spojena optužnica: 14. srpnja 2006.; skraćena optužnica: 21. veljače 2007.; izmijenjena spojena optužnica: 12. ožujak 2008.
Datum predaje	11. ožujka 2004.
Prebačen na MKSJ	11. ožujka 2004.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	12. ožujka 2004., očitovao se po svim optužbama da nije kriv; 5. prosinca 2006. očitovao se da nije kriv (putem video-linka)
Presuda Raspravnog vijeća	15. travnja 2011. oslobođen optužbi

MLADEN MARKAČ	
Datum rođenja	8. svibnja 1955. u Đurđevcu, Hrvatska
Optužnica	Prvobitna: 24. veljače 2004., objelodanjena 8. ožujka 2004.; izmijenjena optužnica: 14. prosinca 2005; spojena optužnica: 14. srpnja 2006.; skraćena optužnica: 21. veljače 2007.; izmijenjena spojena optužnica: 12. ožujak 2008.
Datum predaje	11. ožujka 2004.
Prebačen na MKSJ	11. ožujka 2004.
Prvo i daljnja stupanja pred Sud	12. ožujka 2004., očitovao se po svim optužbama da nije kriv; 5. prosinca 2006. očitovao se da nije kriv (putem video-linka)
Presuda Raspravnog vijeća	15. travnja 2011. osuđen na 18 godina zatvora
Presuda Žalbenog vijeća	16. studenog 2012. oslobođen optužbi

STATISTIČKI PODACI

Broj sudskih dana	303
Broj svjedoka optužbe	81
Broj dokaznih predmeta optužbe	2687
Broj svjedoka obrane	Gotovina: 25 Čermak: 19 Markač: 13
Broj dokaznih predmeta obrane	Gotovina: 1024 Čermak: 717 Markač: 391
Broj svjedoka koje pozvalo Raspravno vijeće	7
Broj dokaznih predmeta Raspravnog vijeća	5

SUĐENJE	
Početak suđenja	11. ožujak 2008.
Završne riječi	30. kolovoz - 1. rujna 2010.
Raspravno vijeće I	sudac Alphons Orić (predsjedavajući), sudac Uldis Ķiniš, sutkinja Elisabeth Gwaunza
Tužiteljstvo	Alan Tieger, Stefan Waespi
Odvjetnici obrane	Luka Mišetić, Gregory Kehoe i Payam Akhavan za Antu Gotovinu Steven Kay i Gillian Higgins za Ivana Čermaka Goran Mikuličić i Tomislav Kuzmanović za Mladena Markača
Presuda	15. travnja 2011.

ŽALBENI POSTUPAK	
Žalbeno vijeće	sudac Theodor Meron (predsjedavajući), sudac Mehmet Güney, sudac Fausto Pocar, sudac Patrick Robinson i sudac Carmel Agius
Tužiteljstvo	Helen Brady, Douglas Stringer
Odvjetnici obrane	Luka Mišetić, Gregory Kehoe, Payam Akhavan i Guénaël Mettraux za Antu Gotovinu; Goran Mikuličić, Tomislav Kuzmanović, Kai Ambos i John Jones za Mladena Markača
Presuda	16. studenog 2012.

OPTUŽNICA I OPTUŽBE

Prvobitna optužnica protiv Ante Gotovine potvrđena je 8. lipnja 2001. Optužnica protiv Ivana Čermaka i Mladena Markača potvrđena je 24. veljače 2004. Dana 14. srpnja 2006., Raspravno vijeće je odobrilo objedinjeni zahtjev Tužiteljstva za izmjenu i spajanje optužnica. Sva tri optuženika uložila su žalbe na odluku. Dana 25. listopada 2006., Žalbeno je vijeće potvrdilo odluku Raspravnog vijeća, te je spojena optužnica postala važeća optužnica u predmetu.

Na statusnoj konferenciji održanoj 9. veljače 2007., nakon koje je 21. veljače izdan pismeni nalog, predsjedavajući je sudac naložio Tužiteljstvu da skрати optužnicu temeljem pravila 73bis. Slijedom toga, Tužiteljstvo je 6. marta 2007. podnijelo skraćenu spojenu optužnicu.

Dana 17. svibnja 2007., Tužiteljstvo je podnijelo zahtjev za izmjenu optužnice kako bi osiguralo dodatne konkretne pojedinosti u vezi s djelima progona, te da bi izmijenilo dio koji se odnosi na udruženi zločinački pothvat (UZP). Dana 14. veljače 2008., Raspravno je vijeće odobrilo zahtjev, a 12. ožujka 2008., Tužiteljstvo je podnijelo ispravljenu verziju izmijenjene spojene optužnice. Prije njezinog podnošenja, sudac Orije je istog dana usmeno potvrdio izmijenjenu spojenu optužnicu kao važeću optužnicu u predmetu.

U izmijenjenoj optužnici se navodi da je Hrvatska 4. kolovoza 1995. započela vojnu ofenzivu poznatu pod imenom Operacija “Oluja”, s ciljem ponovnog zauzimanja područja Krajine u zemlji. Dana 7. kolovoza, hrvatska je Vlada objavila da je operacija uspješno završena. Daljne aktivnosti trajale su do približno 15. studenog 1995.

U optužnici se navodi da je Ante Gotovina, zapovjednik Operativne zone Split (koja je 1993. preimenovana u Zborno područje Split) Hrvatske vojske (HV) od 9. listopada 1992. do ožujka 1996. bio vrhovni operativni zapovjednik južnog dijela područja Krajine tijekom operacije “Oluja”. Dana 30. svibnja 1994, promoviran je u čin general-bojnika. Početkom kolovoza 1995. već je bio promoviran u čin general-pukovnika. Kao takav, Ante Gotovina je imao stvarnu kontrolu na svim jedinicama, elementima i pripadnicima HV-a koji su pripadali Zbornom području Split ili su s njim bili povezani te nad drugim snagama koje su mu bile podređene i djelovale su i/ili su bile prisutne u južnom dijelu područja Krajina tijekom operacije “Oluja”.

U optužnici se nadalje navodi da je Ivan Čermak imenovan zapovjednikom Zbornog mjesta Knin 5. kolovoza 1995. i da je na tom položaju bio do 15. studenog 1995. ili približno tog datuma. Istovremeno, također je nastupao kao predstavnik Vlade Republike Hrvatske u kontaktima s članovima međunarodne zajednice i medija koji su se odnosili na Operaciju “Oluja” na područjima izvan granica zapovjedništva Zbornog mjesta Knin. U sklopu tih objedinjenih dužnosti, Čermak je obnašao odgovorne dužnosti u raznim strukturama vlasti i imao stvarnu kontrolu nad pripadnicima postrojbi Hrvatske vojske ili elementima koji su bili pripadnici Zbornog mjesta Knin, bili mu pridodani ili djelovali u njegovom sklopu, kao i nad civilnom policijom koja je djelovala na području Zbornog mjesta i okolnim područjima. U postrojbe Hrvatske vojske koje su pripadale Zbornom mjestu ili su djelovale u njegovom sklopu i okolnim područjima spadale su: 4. i 7. brigadu HV-a, 1. hrvatski gardijski zdrug, 113. pješačka brigada, 142. pješačka brigada, 144. pješačka brigada, 126. domobranska pukovnija, 6. domobranska pukovnija, 7. domobranska pukovnija, 134. domobranska pukovnija i mješovita satnija vojne policije (koja se sastojala od postrojbi iz 72. i 73. bojne Vojne policije). Pripadnici Zadarsko-Kninske i Kotarsko-Kninske policijske uprave (uključujući razne postaje i položaje) također su djelovali na istom području koje obuhvaća Zborno mjesto.

Kao zapovjednik Zbornog mjesta, Čermak je, između ostalog, bio odgovoran za održavanje reda i stege, nadziranje ponašanja vojnog osoblja, organiziranje dežurstava na Zbornom mjestu i za uspostavljanje suradnje i koordinacije između policijskih snaga Zbornog mjesta Knin i policijskih snaga na području s ciljem uspostavljanja i održavanja zakona i reda.

Prema optužnici, Mladen Markač je imenovan pomoćnikom ministra unutarnjih poslova 18. veljače 1994.; time je također postao zapovjednikom Specijalne policije Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, čime je preuzeo potpunu ovlast i odgovornost za rad i funkcioniranje Specijalne policije. Kao zapovjednik Specijalne policije, Markač je imao stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima Specijalne policije koji su sudjelovali u Operaciji "Oluja". Također je imao stvarnu kontrolu nad svim pripadnicima raketno-topničkih postrojbi HV-a pridodanih njegovim snagama ili pod njegovim zapovjedništvom tijekom Operacije "Oluja" i operacija koje su u vezi s njom kontinuirano vršene na tom području. Poslije Operacije "Oluja", Markač imao je čin general-pukovnika.

Ante Gotovina, Ivan Čermak, Mladen Markač optuženi su temeljem individualne kaznene odgovornosti (članak 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda) za:

- **Progone na političkoj, rasnoj i vjerskoj osnovi, deportaciju i nečovječna djela (prisilno preseljenje)** (zločini protiv čovječnosti, članak 5),
- **Pljačkanje javne ili privatne imovine i bezobzirno razaranje gradova, naselja ili sela ili razaranje koje nije opravdano vojnom potrebom** (kršenja ratnih zakona i običaja, članak 3).
- **Ubojstvo** (kršenja ratnih zakona i običaja, zločini protiv čovječnosti, članci 3 i 5)
- **Nečovječna djela** (zločini protiv čovječnosti, članak 5)
- **Okrutno postupanje** (kršenja ratnih zakona i običaja, članak 3)

PREDRASPRAVNI POSTUPAK

Dana 12. ožujka 2004., Ivan Čermak i Mladen Markač podnijeli su odvojene zahtjeve za privremeno puštanje na slobodu. Raspravno je vijeće 29. travnja 2004. odbilo zahtjeve. Ivan Čermak i Mladen Markač su zatim 23. srpnja 2004. svaki podnijeli svoj drugi zahtjev za privremeno puštanje na slobodu. Raspravno je vijeće 14. rujna 2004. odbilo zahtjeve.

Dana 20. rujna 2004., dvojica optuženika podnijeli su zajednički Zahtjev za dopuštenje da ulože žalbu na odluku Raspravnog vijeća. Dana 29. rujna 2004., tužiteljica je podnijela odgovor u kojem se "Tužiteljica pridružuje zahtjevu optuženih za dopuštenje da ulože žalbu na odluku Raspravnog vijeća kojom je odbijen njihov drugi Zahtjev za privremeno puštanje na slobodu." Nakon što je tročlano Žalbeno vijeće odobrilo zahtjev za dopuštenje da se uloži žalba na pobijanu odluku od 13. listopada 2004., optuženi su podnijeli interlokutornu žalbu na odluku Raspravnog vijeća o drugom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu - Čermak 22. listopada 2004., a Markač 26. listopada 2004.

Dana 2. prosinca 2004., Žalbeno je vijeće odobrilo privremeno puštanje Ivan Čermaka i Mladena Markača na slobodu.

Dana 5. prosinca 2006., optuženici su se ponovno pojavili pred Sudom kako bi se očitovali o krivnji po novim točkama spojene optužnice. Ante Gotovina, Ivan Čermak i Mladen Markač očitovali su se da nisu krivi.

Dana 26. siječnja 2007., Raspravno vijeće je privremeno obustavilo privremeni boravak optuženih na slobodi i naložilo im da prisustvuju statusnoj konferenciji na kojoj se raspravljalo o Čermakovom pridržavanju uvjeta njegovog privremenog puštanja na slobodu. Poslije konferencije, Mladen Markač je 10. veljače 2007. ponovno privremeno pušten na slobodu, a Ivan Čermak je ponovno privremeno pušten na slobodu 16. veljače 2007.

Dana 10. listopada 2007., Raspravno je vijeće suspendiralo privremeno puštanje na slobodu za Ivana Čermaka i Mladena Markača i naložilo dvojici optuženika da prisustvuju statusnoj konferenciji 26. listopada 2007. Dana 27. listopada 2007., obojica su ponovno privremeno pušteni na slobodu.

Dana 28. prosinca 2007., privremeno puštanje Mladena Markača na slobodu prekinuto je jer je prekršio uvjete puštanja na slobodu, a on se vratio u Pritvorsku jedinicu 30. prosinca 2007.

Dana 6. veljače 2008., Raspravno je vijeće okončalo privremeno puštanje Ivana Čermaka na slobodu i naložilo mu da se vrati u Pritvorsku jedinicu 5. ožujka, šest dana prije početka suđenja.

SUĐENJE

Suđenje je počelo 11. ožujka 2008.

Dana 5. ožujka 2009., optužba je završila s izvođenjem svojih dokaza. Dana 25. svibnja 2009., ispitan je svjedok kojeg je ponovno pozvalo Tužiteljstvo.

Izvođenja dokaza obrane počelo je 28. svibnja 2009., a službeno je završilo 27. siječnja 2010.

U razdoblju od 24. veljače do 22. travnja 2010., svjedočilo je sedam svjedoka koje je pozvalo Raspravno vijeće.

Dana 2. i 3. lipnja 2010., Tužiteljstvo je predložilo nove dokaze u ponovno otvorenom postupku izvođenja dokaza optužbe. Nakon toga, 10. lipnja 2010., obrana Ivana Čermaka pozvala je dva svjedoka u ponovno otvorenom postupku izvođenja dokaza obrane.

Završne riječi su iznesene od 30. kolovoza do 1. rujna 2010.

ODLUKA NA TEMELJU PRAVILA 98bis

Po završetku izvođenja dokaza optužbe, raspravno vijeće može odlučiti da li postoji osnova za osudu. Ako vijeće smatra da optužba nije izvela dovoljne dokaze za određenu optužbu ili optužbe, vijeće te optužbe može odbaciti i donijeti oslobađajuću presudu prije početka izvođenja dokaza obrane.

Dana 3. travnja 2009., Raspravno je vijeće donijelo usmenu odluku temeljem pravila 98bis i odbilo zahtjeve za oslobađajuću presudu koje su podnijele obrane Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača.

PRESUDA RASPRAVNOG VIJEĆA

Na temelju raspoloživih dokaza i u skladu sa sporazumom između dviju obrana i tužitelja Vijeće je konstatalo da je na području i u vremenu na koje se odnosi optužnica postojao međunarodni oružani sukob.

Vijeće je ustanovilo da su hrvatske vojne snage i Specijalna policija počinili ubojstva, okrutno postupanje, nečovječna djela, razaranje, pljačke, progon i deportaciju kako se tereti u optužnici. Imajući u vidu veliki broj zločina počinjen nad srpskim stanovništvom Krajine tokom relativno kratkog vremena, Vijeće je nadalje zaključilo da je postojao rasprostranjeni i sustavni napad usmjeren protiv srpskog civilnog stanovništva.

Tužitelj je optužio svu trojicu optuženih kao sudionike u udruženom zločinačkom pothvatu. Svrha tog udruženog zločinačkog pothvata bilo je trajno uklanjanje srpskog stanovništva s područja Krajine. Prilikom razmatranja je li postojao udruženi zločinački pothvat Vijeće je pažljivo razmotrilo diskusiju na brijunskom sastanku 31. srpnja 1995., nekoliko dana prije početka operacije "Oluja". Predsjednik Tuđman tada se sastao s visokim vojnim dužnosnicima da bi razgovarali o toj vojnoj operaciji. Vijeće je zaključilo da su sudionici ovog sastanka također razmatrali važnost odlaska krajinskih Srba kao rezultata i sastavnog dijela predstojećeg napada. Odgovarajući na izjavu predsjednika Tuđmana u tom smislu, g. Gotovina je

rekao: "Već sada ima veliko iseljavanje civila iz Knina, koji odlaze za Banja Luku i Beograd. Znači da mi, ako nastavljamo ovaj pritisak, vjerojatno za neko vrijeme, neće biti toliko civila, nego onih, koji moraju ostati, koji nemaju mogućnost otići."

Vijeće je pažljivo proučilo izjave visokih hrvatskih dužnosnika na tom i drugim sastancima, kao i u javnosti. Vijeće je te izjave razmatralo u kontekstu svojih nalaza o deportaciji, protupravnim napadima na civile i civilne objekte i uvođenju diskriminacijskih mjera, što su sve kaznena djela počinjena nad krajinskim Srbima. Vijeće je ustanovilo da su neki pripadnici hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva imali zajednički cilj trajnog uklanjanja srpskog civilnog stanovništva iz Krajine upotrebom sile ili prijetnjom silom, što je predstavljalo i uključivalo deportaciju, prisilno premještanje i progon putem uvođenja restriktivnih i diskriminacijskih mjera, protupravnih napada na civile i civilne objekte, deportacija i prisilnog premještanja. Udruženi zločinački pothvat počeo je postojati najkasnije krajem srpnja 1995. i nastavio se tokom cijelog perioda optužnice.

Vijeće je zaključilo da je Franjo Tuđman, glavni politički i vojni vođa u Hrvatskoj prije, tokom i nakon perioda optužnice, bio ključni član udruženog zločinačkog pothvata. Tuđman je namjeravao Krajinu naseliti Hrvatima pa je osigurao da su takve njegove ideje pretvorene u zvaničnu politiku i akciju putem svog utjecajnog položaja predsjednika i vrhovnog zapovjednika oružanih snaga. Vijeće je nadalje zaključilo da su među drugim sudionicima udruženog zločinačkog pothvata bili i Gojko Šušak, ministar obrane i Tuđmanov bliski suradnik i Zvonimir Červenka, načelnik Glavnog stožera Hrvatske vojske. Među sudionicima udruženog zločinačkog pothvata bili su i drugi pripadnici hrvatskog političkog i vojnog rukovodstva koji su sudjelovali na predsjedničkim sastancima i bili Tuđmanovi bliski suradnici.

Na brijunskom sastanku Tuđman i visoki vojni dužnosnici razmatrali su kako da se upotrijebe vojne snage da bi se osiguralo da ne samo Srpska vojska Krajine, nego i srpsko civilno stanovništvo napuste Krajinu. Vijeće je zaključilo da su visoki hrvatski vojni dužnosnici, uključujući Tuđmana, Šuška i Červenka, upotrijebili hrvatske vojne snage i Specijalnu policiju da počine zločine koji sačinjavaju cilj udruženog zločinačkog pothvata. Hrvatske vojne snage obuhvaćale su Hrvatsku vojsku i vojnu policiju, kao i jedinice HVO-a koje su bile podčinjene zapovjednicima Hrvatske vojske.

Vijeće je ustanovilo da je Ante Gotovina sudjelovao na brijunskom sastanku i da je pridonio planiranju i pripremanju operacije "Oluja". Nadalje, Gotovina nije poduzeo nikakve ozbiljne korake da spriječi niti da naknadno nešto poduzme u vezi sa zločinima za koje je obaviješten da su ih njegovi podčinjeni počinili nad krajinskim Srbima. Ti njegovi propusti imali su učinak na opći stav prema zločinima u Zbornom području Split. Na osnovi toga Vijeće je zaključilo da je Gotovino ponašanje predstavljalo značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu. Vijeće je nadalje zaključilo da je Gotovino naređenje da se protupravno napadnu civili i civilni objekti samo po sebi predstavljalo značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu. Na temelju Gotovinih radnji i ponašanja, kao i njegovog sudjelovanja na brijunskom sastanku i onoga što je tamo rekao Vijeće je ustanovilo da je Gotovina imao stanje svijesti da se zločini koji čine dio cilja trebaju izvršiti. Vijeće je stoga zaključilo da je Gotovina bio sudionik udruženog zločinačkog pothvata i da je prema tome namjeravao da njegova djela doprinesu tom pothvatu. Vijeće je nadalje zaključilo da su druga kaznena djela koja se terete, iako nisu dio zajedničkog cilja, bila prirodna i predvidljiva posljedica izvršenja udruženog zločinačkog pothvata, što je i Gotovina mogao predvidjeti.

Vijeće je ustanovilo da je Mladen Markač sudjelovao na brijunskom sastanku i pridonio planiranju i pripremanju operacije "Oluja". Vijeće je također ustanovilo da je on zapovijedio Specijalnoj policiji da 4. i 5. kolovoza 1995. granatira Gračac, što je predstavljalo protupravni napad na civilno stanovništvo i civilne objekte i za posljedicu imalo prisilno razmještanje osoba. Zapovijed da se granatira Gračac sama po sebi predstavlja značajni doprinos udruženom zločinačkom pothvatu. Na temelju njegovih radnji u vezi s pripremama za operaciju "Oluja", kao i njegovih radnji i propusta u vezi sa zločinima koje su počinili pripadnici Specijalne policije, Vijeće je zaključilo da je Markač imao stanje svijesti da zločini koji čine dio cilja udruženog zločinačkog pothvata moraju biti izvršeni. Vijeće je stoga ustanovilo da je Markač bio član udruženog zločinačkog pothvata i da mu je putem svojih radnji i propusta namjeravao doprinijeti. Vijeće je nadalje zaključilo da su druga kaznena djela, iako nisu dio zajedničke svrhe, bila prirodna i predvidljive posljedice izvršenja udruženog zločinačkog pothvata, što je i Markač mogao predvidjeti.

Što se tiče Čermaka, Vijeće je ustanovilo da su njegove aktivnosti obuhvaćale kontakte s pripadnicima međunarodne zajednice, čišćenje Knina, poboljšanje higijenskih uvjeta, organiziranje javne kuhinje, osposobljavanje bolnice za rad, uključivanje vode i struje u gradu, ponovno aktiviranje javnih službi, poboljšanje prometnih uvjeta, pokretanje tvornica i drugih poslovnih objekata i razminiranje Knina i okolice. Dokazima nije ustanovljeno da je g. Čermak znao ili namjeravao da njegove aktivnosti doprinesu bilo kakvom cilju naseljavanja Krajine Hrvatima umjesto Srba. Kad je riječ o ponašanju g. Čermaka u vezi

sa zločinima koji su počinjeni na terenu, Vijeće je ustanovilo da je on poricao i sakrivao zločine počinjene u Gruborima 25. kolovoza 1995. Vijeće je nadalje ustanovilo da je g. Čermak općenito davao obmanjujuća uvjerenja međunarodnoj zajednici da se poduzimaju ili da će se poduzeti koraci da se zaustave zločini nad Srbima. Međutim, osim ovoga, Vijeće nije zaključilo da je optužba dokazala svoje navode da je Čermak dopustio, umanjivao, poricao ili sakrivao zločine nad Srbima, niti da je davao netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije ili netočna uvjerenja međunarodnoj zajednici. Vijeće je zaključilo da dokazima nije ustanovljeno da je Čermak bio pripadnik udruženog zločinačkog pothvata, niti da mu je namjerno ili značajno doprinio. Vijeće je također zaključilo da Čermak nije odgovoran ni po jednom drugom vidu odgovornosti za koji se tereti.

Dana 15. travnja 2011., Vijeće je izreklo presudu i osudilo optužene kako slijedi:

Ante Gotovina i Mladen Markač, kao člana udruženog zločinačkog pothvata, temeljem individualne kaznene odgovornosti (članak 7(1) Statuta Međunarodnog suda), proglašeni su krivima za:

- Progon, deportaciju, ubojstvo i nečovječna djela (zločini protiv čovječnosti, članak 5)
- Pljačku privatne i javne imovine, bezobzirno razaranje, ubojstvo i okrutno postupanje (kršenje zakona i običaja ratovanja, članak 3)

Kazna: 24 godine zatvora za Antu Gotovinu i 18 godina za Mladena Markača.

Ivan Čermak je oslobođen svih optužbi.

ŽALBENI POSTUPAK

Gotovinina obrana podnijela je najavu žalbe 16. svibnja 2011., a 18. svibnja 2011. Markačeva obrana je podnijela javnu redigiranu verziju svoje najave žalbe.

Gotovinina obrana podnijela je žalbeni podnesak 2. kolovoza 2011., a Markačeva je obrana podnijela žalbeni podnesak 11. listopada 2011.

Rasprava u žalbenom postupku održana je 14. svibnja 2012.

PRESUDA ŽALBENOG VIJEĆA

Gotovina u svojoj prvoj i trećoj žalbenoj osnovi, i Markač, u svojoj prvoj i drugoj žalbenoj osnovi, djelomično, tvrdili su da topnički napadi na Knin, Benkovac, Obrovac i Gračac, odnosno četiri grada, nisu bili protupravni, a da se bez konstatacije da su artiljerijski napadi protupravni ne može održati zaključak Raspravnog vijeća da je postojao UZP.

Žalbeno vijeće je podsjetilo da su, po zaključku Raspravnog vijeća, žalitelji bili sudionici UZP-a, čija je zajednička svrha bila trajno uklanjanje srpskih civila iz Krajine silom ili prijetnjom silom. Zaključak sudaca Raspravnog vijeća da UZP jest postojao zasniva se na njihovoj sveukupnoj ocjeni više nalaza koji se međusobno potkrepljuju. Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa i suca Pocara, smatra da ključnu točku u analizi Raspravnog vijeća u pogledu postojanja UZP-a predstavlja zaključak da su protupravni topnički napadi bili upereni protiv civila i civilnih objekata u četiri grada, te da su ovi protupravni napadi prouzročili deportaciju velikog broja civila iz Krajine.

Žalbeno vijeće je zaključilo da se zaključak Raspravnog vijeća da su topnički napadi na četiri grada bili protupravni u velikoj mjeri oslanjao na analizu pojedinačnih mjesta udara projektila u okviru četiri grada, ("Analiza udara"). Analiza udara zasnovana je na zaključku Raspravnog vijeća o margini pogreške od 200 metara za topničke projekte ispaljene na četiri grada, u daljnjem tekstu: "pravilo o 200 metara". Na osnovi spomenute margine pogreške, Raspravno vijeće je ustanovilo da su sva mjesta udara udaljena više od 200 metara od cilja koji je, po mišljenju Vijeća, legitiman, služila kao dokaz o protupravnom topničkom napadu. Identificiravši legitime ciljeve, Raspravno vijeće je djelomično uzelo u obzir i svoj nalaz da HV nije mogao identificirati oportune ciljeve, kao što su policijska ili vojna vozila u pokretu u četiri grada.

Žalbeno vijeće jednoglasno je konstatiralo da je Raspravno vijeće pogriješilo kada je izvelo pravilo o 200 metara. Prvostupanjska presuda ne sadrži nikakve naznake o postojanju dokaza koje je Raspravno vijeće uzelo u obzir, a tiču se postojanja margine pogreške od 200 metara, tako da presuda ne sadrži nikakvo konkretno obrazloženje o tome kako je Vijeće izvelo zaključak o margini pogreške. Raspravno vijeće je razmotrilo svjedočenja svjedoka vještaka koji su govorili o čimbenicima kao što su brzina vjetra i temperatura zraka, a koji su mogli da prouzroče varijacije u preciznosti naoružanja koje je HV koristio u svojim djelovanjima protiv četiri grada. Osim toga, Raspravno vijeće je iznijelo da mu nije predočeno dovoljno dokaza da bi se izveli zaključci o navedenim čimbenicima u odnosu na svaki od četiri grada. Usprkos tome, u svojoj analizi udara, Raspravno vijeće je jednoobrazno primijenilo pravilo o 200 metara na sva mjesta udara u svakom od četiri grada.

U takvim okolnostima, Žalbeno vijeće je jednoglasno donijelo zaključak da je Raspravno vijeće pogriješilo usvojivši marginu pogreške koja ne proizlazi iz predočenih dokaza.

S obzirom na gore navedeno, Žalbeno je vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusija i suca Pocara, smatralo da nijedno razumno Raspravno vijeće nije moglo zaključiti izvan razumne sumnje da su četiri grada bila izložena protupravnim topničkim napadima. Stoga je Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa i suca Pocara, djelomično prihvatilo prvu žalbenu osnovu g. Gotovine, a djelomično i drugu žalbenu osnovu g. Markača, te poništilo nalaz Raspravnog vijeća da su napadi na četiri grada bili protupravni.

U takvim okolnostima, budući da je poništilo nalaz Raspravnog vijeća da su topnički napadi na četiri grada bili protupravni, Žalbeno je vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa i suca Pocara, smatralo da ni jedno razumno Raspravno vijeće nije moglo zaključiti da postojanje UZP-a, sa zajedničkom svrhom trajnog uklanjanja srpskog stanovništva iz Krajine silom ili prijetnjom sile, predstavljalo jedino razumno tumačenje indirektnih dokaza u spisu.

S obzirom na gore navedeno, Žalbeno je vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa i suca Pocara, djelomično prihvatilo prvu i treću žalbenu osnovu g. Gotovine, kao i prvu i drugu žalbenu osnovu g. Markača, te poništilo nalaz Raspravnog vijeća da je postojao UZP sa ciljem da se trajno ukloni srpsko civilno stanovništvo iz Krajine silom ili prijetnjom sile. Iz tih je razloga bilo nepotrebno osvrutati se na preostale argumente žalitelja o postojanju UZP-a. Stoga su preinačene sve osuđujuće presude izrečene žaliteljima.

U tom kontekstu Žalbeno vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa, nije vidjelo ni jedan daljnji zaključak Raspravnog vijeća koji bi predstavljao *actus reus* u prilog osuđujućoj presudi na osnovi alternativnog vida odgovornosti. Shodno tome, Žalbeno je vijeće, uz suprotno mišljenje suca Agiusa, nije Gotovini i Markaču izreklo osuđujuću presudu na temelju alternativnih vidova odgovornosti.

Dana 16. studenog 2012., Žalbeno je vijeće, većinom glasova sudaca, uz suprotno mišljenje sudaca Agiusa i Pocara, preinačilo osuđujuće presude izrečene Gotovini i Markaču za zločine protiv čovječnosti i kršenja ratnih zakona i običaja te ih oslobodilo optužbi.

Sudac Theodor Meron priložio je izdvojeno mišljenje. Sudac Carmel Agius priložio je izdvojeno mišljenje. Sudac Patrick Robinson priložio je izdvojeno mišljenje. Sudac Fausto Pocar priložio je suprotno mišljenje.